

DIANA GABALDONOVÁ
OUTLANDER

- 4 -

BUBNY JESENE

ZELENÝ
KOCUR

Diana Gabaldonová

BUBNY JESENE

Z anglického originálu Diana Gabaldon: Drums of Autumn (Anchor Canada, a division of Random House of Canada Limited, 2002)
preložila Zuzana Filadelfi

Zodpovedná a jazyková redaktorka Lujza Bakošová

Translation © 2019 by Zuzana Filadelfi

Copyright DRUMS OF AUTUMN © 1997 by Diana Gabaldon
Slovak edition © 2019 by Vydavateľstvo Zelený Kocúr s. r. o.
www.zelenykocur.sk

Grafická úprava: Design Amorandi

Copyright © 1997 napísala Diana Gabaldonová
Anchor Canada paperback edition 2002

The Outlander television series is copyrighted by Sony Pictures Television Inc.
All rights reserved.

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať alebo ukladať vo vyhľadávacom systéme ani nesmie byť prenášaná v akejkoľvek forme či akýmkoľvek spôsobom elektronicky, mechanicky, kopírovaním, nahrávaním alebo iným spôsobom rozširovaná bez predchádzajúceho výslovného písomného súhlasu vydavateľa. Za porušenie autorského práva sa pokladá aj fotokopírovanie alebo iné reprografické kopírovanie licencie Kanadskej agentúry pre vydanie autorských práv.

Anchor Canada a tiráž sú ochrannými známkami.

ISBN 978-80-89761-51-7
EAN: 9788089761517

*Ako sa napokon ukázalo, táto kniha je o otcoch,
a preto ju venujem môjmu otcovi, Tonymu Gabaldonovi,
ktorý tiež rád rozpráva príbehy.*

PodĎakovanie

Autorkina najsrdeĎnejšia vĎaka patrí:

Mojej editorky Jackie Cantorovej. Keď som jej oznámila, že existuje (ehm) ešte Ďalší diel v tejto sĕrii, poznamenala: „PreĎo ma to vlastne neprekvapuje?“

Susan Schwartzovej a jej lojálnym pomocníkom – editorom, sadzaĎom a grafikom –, bez ktorých by táto kniha neexistovala; ostáva mi len dúfať, že sa už z tejto skúsenosti spamätali.

Môjmu manželovi Doughovi Watkinsovi, ktorý raz povedal: „Vôbec mi nejde do hlavy, ako s týmto tu môžeš mať úspech; o chlapoch nevieš absolútne *ni!*“

Mojej dcĕre Laure, ktorá mi veľkodušne dovolila ukoristiť do Prológu dve vety z jej ôsmackej eseje. Môjmu synovi Samuelovi, ktorý sa ma opýtal: „Plánuješ vôbec niekedy túto knihu dopísať?“ A bez toho, aby sa nadýchol, pokračoval: „A keďže si stále zaneprázdnená písaním, mohli by sme zase ísť do MacDonaldu?“ Mojej dcĕre Jeniffer, ktorá podotkla: „Mamina, ale predtým, ako prídeš do mojej triedy na besedu, sa prezleĎieš, však? Neboj, už som ti vybrala, Ďo si dáš.“

Akémusi šiestakovi, ktorý vrátil ukáŕku kapitoly, ktorú si posúvali počas besedy v škole, do ktorej chodil, a povedal: „To bolo riadne nechutné, ale naozaj zaujímavé. Vŕsak to v skutoĎnosti ľudia nerobia?“

Iainovi MacKinnonovi Taylorovi a jeho bratovi Hamishovi za gaelské preklady, idiomy a rozmanité nadávky. Nancy Busheyovej za magnetofónové pásky s gaelskými piesňami. Karlovi Hagenovi za pomoc s latinskou gramatikou. Susan Martinovej a Reidovi Sniderovi za grĕcke epigramy a za rozkladajúceho sa pytóna. Sylvii Petterovej, Elise Skidmorovej, Janet Kieffer Kellyovej a Karen Pershingovej za pomoc s francúzštinou.

Janet MacConnaugheyovej a Keithovi Sheppardovi za latinskú ľubostnú poĕziu, makarónsku poĕziu a originálny text básne „Anakreón v nebi“.

Mary Campbellovej Toernerovej a Ruby Vincentovej za to, že mi poŕičali nevydaný rukopis o horaloch z Cape Fear. Claire Nelsonovej za poŕičanie *Encyklopĕdie Britannica*, vydanie z roku 1771. Esther a Billovi Schindlerovcom za poŕičanie kníh o lesoch na východnom pobreží.

Ronovi Wodaski, Karlovi Hagenovi, Brucovi Woodsovi, Richovi Hamperovi, Eldonovi Garlockovi, Deanovi Quarrelovi a ešte niekoľkým ďalším členom fóra CompuServe Writers Forum za ich odborné názory na to, aké to je, keď chlapa kopnú do semenníkov.

Marte Brenglovej za detailný opis očistných obradov a názory na športové autá. Merillovi Cornishovi za jeho ohromujúci opis kvitnúcej žmarliky. Arlene a Joeovi McCreaovcom za mená svätcov a opisy orania s mulicou. Kenovi Brownovi za detaily o presbyteriánskej liturgii počas krstu (v texte značne skrátenej). Davidovi Stanleyemu, ďalšiemu úžasnému spisovateľovi o Škótsku, za jeho rady o anorakoch a kabátoch a o rozdieloch medzi nimi.

Barbare Schnellovej za preklady nemčiny, kontrolu chýb a solidaritu pri čítaní.

Dr. Ellen Mandellovej za názory lekárky, pozorné čítanie a užitočné rady, ako naložiť so slabinovými herniami, potratmi a inými podobami telesnej traumy.

Dr. Rosine Lippi-Greenovej za podrobnosti o živote a zvykoch Mohawkov a za poznámky o škótskej lingvistike a nemeckej gramatike.

Macovi Beckettovi za jeho názory a novodobých a starobyklých duchoch.

Jackovi Whytovi za jeho spomienky na život škótskeho folkového speváka spolu s adekvátnou odpoveďou na vtipy o kilte.

Susan Davisovej za priateľstvo, bezhraničný entuziazmus, tucty kníh, opísov, ako vyberala kliešte jej deťom – a za jahody.

Waltovi Hawnovi a Gordonovi Fenwickovi za to, že mi povedali, aká dlhá je miera furlong (cca 200 metrov). Johnovi Ravenscroftovi a rôznym členom fóra UKForum za ich fascinujúcu diskusiu o spodnej bielizni Kráľovského letectva niekedy okolo 2. svetovej vojny. Eve Ackermanovej a nápomocným členom fóra CompuServe SFLIT Forum za dátumy vydania Barbara Conana.

Barbare Raisbeckovej a Mary M. Robbinsovej za ich nápomocné poznámky o rastlinách a farmakológii.

Môjmu anonymnému priateľovi z knižnice za hrbu užitočných poznámok.

Arnoldovi Wagnerovi a Stevenovi Lopatovi za rozhovory o trhavinách a výbušnínach a za rady, ako veci vyhodiť do vzduchu.

Margaret Campbellovej a iným obyvateľom Severnej Karolíny za úchvatné opisy ich krásnej krajiny.

Johnovi L. Myersovi za to, že mi porozprával o svojich duchoch a za jeho veľkorysé dovoľenie zapracovať isté prvky jeho telesnej konštrukcie i osobnosti do impozantného Johna Quincy Myersa, vrchára. Jeho hernia je len fikcia.

Ako vždy, vďaka mnohým členom fóra CompuServe Literary Forum a Writers Forum, ktorých mená unikli z mojej pamäti, za ich užitočné návr-

hy a družné rozhovory, takisto i všetkým AOL folder-folk za ich podnetné rozhovory.

Zvlášť ďakujem Rosane Madrid Gattiovej za jej dobrovoľnú prácu na tvorbe a prevádzke ocenej oficiálnej webovej stránky Official Diana Gabaldon Web Page (<http://www.cco.caltech.edu/~gatti/gabaldon/gabaldon.html>).

A vďaka Lori Musserovej, Dawn Van Winklovej, Kaere Hallahanovej, Virginii Cloughovej, Elaine Faxonovej, Ellen Stantonovej, Elaine Smithovej, Cathy Kravitzovej, Hanneke (ktorej priezvisko, nanešťastie, ostalo nečitateľné), Judith MacDonalldovej, Susan Huntovej a jej sestre Holly, vďaka aj Boise gang a mnohým ďalším za drobné pozornosti ako víno, kresby, ružence, čokolády, keltskú hudbu, mydlo, sošky, lisovaný vres z Cullodenu, vreckovky s dikobrazmi, Maori perá, anglické čaje, záhradnicke lopatky a iné drobnosti, ktoré mi poslali na povzbudenie, aby som pokračovala v písaní ďaleko za hranice vyčerpania. Zabralo to.

A nakoniec mojej mame, ktorá sa ma dotýka vo vánku.

Diana Gabaldonová

dgabaldon@aol.com

76530,523@compuserve.com

[Section Leader, Research and the Craft of Writing, CompuServe Writers Forum]

Prológ

Nikdy som sa nebála duchov. Koniec koncov, dennodenne s nimi nažívam. Keď sa pozriem do zrkadla, zabladia sa na mňa oči mojej mamy, moje ústa sa zvlنيا v úsmeve, ktorý privábil môjho prastarého otca k osudu, ktorým som bola ja.

Mám sa báť dotyku tých prchavých rúk, ktoré na mne nevedomky s láskou spochinuli? Mám sa báť tých, ktorí ma stvorili a zanechali na mne stopy, ktoré prežijú až za hrob?

A predsa sa nemôžem báť ani tých duchov, ktorí akoby mimochodom ovplyvnili moje myslenie. Sú ich plné knižnice. Vezmem si zo zaprášenej police knihu a nechám sa prenasledovať myšlienkami dávno zosnulých autorov, ktoré prežijú veky v tých klukatých riadkoch slov.

Zaiste nie títo dobromyselní duchovia, na ktorých sme si navykli, nás sužujú v snoch a bránia v spánku. Obzrite sa, pridržte svetlo, aby ste osvietili tmavý výklenok. Načúvajte krokom, ktoré sa ožívajú za vami, keď kráčate osamote.

Neustále okolo a cez nás poletujú duchovia, schovávajú sa v budúcnosti. Pozeráme do zrkadla a zbadáme tieň tváří, ktoré na nás hľadia skrz roky, uvidíme zhmotnenú spomienku stáť v prázdnych dverách. Pokrvným putom i dobrovoľne si vytvárame duchov a necháme sa nimi prenasledovať.

Nik ich nevolá a predsa prídu z tajomných pustatín sna a smrti.

Rozum nám hovorí: „Nemôže to byť pravda.“

Ale tá druhá časť, staršia časť nášho mozgu, sa zakaždým ožíva v temnote: „Ale môže.“

Prichádzame z tajomna i odchádzame na záhadné miesto, a kým sa tak stane, snažíme sa zabudnúť. Ale z času na čas mi vánok v miestnosti, kde je bezvetrie, postrapatí vlasy v nežnom dojatí. Predstavujem si, že je to moja mama.

PRVÁ ČASŤ

Ó, krásny nový svet

1

Poprava v raji

Charleston jún 1767

Začula som bubnovanie skôr, ako som zbadala sprievod. Bubny sa ozývali v hĺbke mojej duše, akoby som ja samotná bola bubnom. Dunenie prechádzalo zástupom, nelútostný vojenský rytmus malo byť počuť cez vravu a paľbu. Ľudia stíchli a otáčali hlavy, aby dovideli na ten úsek ulice East Bay, ktorý sa ťahal od nedostavanej budovy nového colného úradu k parku White Point Gardens.

Dokonca i na Charleston v júni to bol horúci deň. Najlepšie miesta boli na hrádzi, kde povieval vetrik. Tu dolu bolo, akoby sme sa išli uvariť zaživa. Spodničku som mala úplne mokrú a bavlnený živôtik sa mi lepil medzi prsami. Po desiaty raz počas desiatich minút som si utrela tvár a nadvihla ťažké prstence vlasov, márne dúfajúc, že mi krk ovlaží chladný vánok.

V tejto chvíli som bola až úzkostlivo precitlivená na krky. Nenápadne som si položila naspodok hrdla ruku a prstami ho obkružila. V krčnej artérii som spolu s tepom ucítila bubnovanie a keď som sa nadýchla, vlhký vzduch mi upchal hrdlo, akoby som sa dusila.

Rýchlo som spustila ruku a poriadne sa nadýchla. Bola to chyba. Chlap predom mnou sa aspoň mesiac nekúpal, okraj nákrčníka mal špinavý a kyslastý zatuchnutý smrad jeho oblečenia dráždil v nose aj uprostred upoteného zápachu zástupu. Z prístavu sem občas zavanul slaný morský vánok a doniesol prenikavý puch hnijúcej morskej trávy z močariny zmiešaný s arómou tuku pečeného prasaťa a chleba zo stánkov pouličných predajcov.

Predom mnou bolo niekoľko detí. Naťahovali krky a nazízali, vybiehali spod dubov a paliem, aby dovideli na ulicu, a vzápätí ich zvolávali späť ustarostení rodičia. Dievčatko, ktoré stálo najbližšie pri mne, malo štíhly a svieži krk ako svetlá časť stebľa trávy.

Dav sa zvlnil vzrušením, na vzdialenom konci ulice už bolo vidieť sprievod s odsúdenými. Bubnovanie bolo hlasnejšie.

„Kde je?“ zašomral vedľa mňa Fergus a natáhoval krk, aby dovidel. „Vedel som, že som s ním mal ísť!“

„Príde!“ Chcela som sa postaviť na špičky, ale neurobila som tak, lebo som tušila, že by to bolo nedôstojné. Poobzerala som sa okolo seba, aby som preskúmala zástup. Jamieho som dokázala nájsť v každom dave. Bol o hlavu i plecيا vyšší ako väčšina ľudí a jeho vlasy zachytilo svetlo v zlatoryšavej zia-
re. Zatiaľ po ňom nebolo ani stopy, bola tu len poskakujúca záplava čiapok a trojrohých klobúkov, ktoré prikrývali hlavy tých obyvateľov, ktorí prišli neskoro a nenašli miesto v tóni.

Najprv išli vlajky. Nad hlavami vzrušeného davu sa trepotali zástavy Veľkej Británie a kráľovskej kolónie Južnej Karolíny. A ďalšia, na ktorej bol rodinný erb lorda guvernéra kolónie.

Potom šli bubeníci, kráčali vedľa seba po dvojiciach, ich paličky sa menili z úderu na šum. Bol to pomalý pochod, pochmúrny a neúprosný. Smútočný pochod. Aspoň myslím, že takto sa, vzhľadom na okolnosti veľmi výstižne, tento rytmus nazýva. Všetky ostatné zvuky zanikli v hluku bubnov.

Potom sa zjavila čata vojakov v červených kabátoch a medzi nimi kráčali väzni.

Boli traja, ruky mali zviazané pred sebou a spájala ich reťaz, ktorá šla po-
medzi oká na železných okovách pripútaných okolo ich hrdiel. Prvý šiel nízky a postarší chlap, vyzeral len ako otrhaná, ošumelá a motajúca sa troska. Nakláňal sa a potkýnal, takže kňaz, ktorý kráčal popri ňom, ho musel chytiť za ruku, aby nespadol.

„Tamto je Gavin Hayes? Vyzerá, že je chorý,“ zamrmlala som Fergusovi.

„Je opitý,“ ozval sa spoza mňa tichý hlas, otočila som sa a zbadala, že vedľa mňa stojí Jamie a upiera zrak na ten žalostný sprievod.

Napredovanie narúšala tackavá chôdza nízkeho muža, pretože zvyšní dvaja väzni, ktorí boli k nemu pripútaní, museli prudko kľučkovať, aby sa udržali na nohách. Navzdory vážnosti celej situácie bol celkový dojem zo sprievodu taký, že traja opilci sa po prebdenej noci valia domov z miestnej krčmy. Z domov na ulici East Bay som počula šum smiechu, výkriky a posmešky davov prizerajúcich sa z balkónov z tepaného železa prehlušili bubnovanie.

„Tvoja robota?“ hovorila som potichu, aby som neupútala pozornosť, ale mohla som aj hulákať a mávať rukami, nikto by od scény pred nami neodtrhol oči.

Keď sa Jamie posunul dopredu, aby sa postavil vedľa mňa, skôr som cítila, ako videla, že mykol plecóm.

„Ved o to ma požiadal,“ povedal. „Nič iné som preňho urobiť nemohol.“

„Brandy či whisky?“ opýtal sa Fergus, keď skúseným pohľadom prehodnocoval Hayesov výzor.

„Môj milý Fergus, ten chlap je Škót,“ Jamieho hlas bol pokojný ako výraz jeho tváre, ale začula som v ňom nepatrné napätie, „chcel whisky.“

„Znamenity výber. Pri troche šťastia si ani nevšimne, že ho vešajú,“ zašomral Fergus. Nízky chlapík sa vyšmykol z kňazovho zovretia a spadol tvárou na piesčitú cestu, pričom jedného spoluväzňa stiahol na kolená, a posledný väzeň – vysoký mladík – síce zostal stáť na nohách, ale divoko ním sácalo zo strany na stranu a zúfalo sa snažil udržať rovnováhu. V tejto chvíli už dav burácal smiechom.

Tvár kapitána stráži žiarila medzi bielou parochňou a nákrčníkom na karmínovo, očervenel rovnako od zlosti ako aj od slnka. Vybrechol rozkaz a bubny pokračovali vo svojom pochmúrnom pochode. K Hayesovi sa narychlo predral nejaký vojak, odstránil reťaz, ktorá všetkých väzňov zväzovala dokopy, a nešetrne ho vytiahol naspäť na nohy. Po obidvoch stranách ho schytili dvaja vojaci a sprievod sa opäť pohol, tentoraz už dôstojnejšie.

Kým prešli k šibenici – vozík ťahaný mulicou postavený pod konáre obrovského duba –, smiech ustal. Bubnovanie som cítila až v špiku kostí. Trochu ma napínalo zo slnka a všetkých tých pachov. Bubnovanie náhle prestalo a v ušiach mi zacvendžalo ticho.

„Nemusíš sa na to pozeráť, Sassenach,“ zašepkal mi Jamie, „vráť sa do voza.“ On sám bez mihnutia upieral oči na Hayesa, ktorý sa kýval, mrmlal v zovretí vojakov a kalným zrakom sa rozhliadal dookola.

Posledná vec na svete, čo som chcela robiť, bola prizerať sa. Ale nemohla som v tom nechať Jamieho samotného. On sem prišiel pre Gavina Hayesa a ja som tu bola pre Jamieho. Dotkla som sa jeho ruky.

„Ostanem.“

Jamie sa vystrel. Urobil krok dopredu, aby ho bolo v dave dobre vidieť. Ak bol Hayes stále dosť triezvy, aby voľačo videl, posledná vec, ktorú na svete uvidí, bude tvár priateľa.

Videl. Keď Hayesa vydvihli na vozík, švihal zrakom sem a tam, vykrúcal krkom, zúfalo sa obzeral.

„*Gabhainn! A charaid!*“ náhle zakričal Jamie. Hayesove oči ho v mihu našli a prestal sa mykať.

Nízky chlapík sa trochu kýval, kým mu čítali rozsudok: krádež vo výške šesť libier a desať šilingov. Pokrýval ho červenkastý prach a na šedivej brade sa mu zachytili mihotavé perličky potu. Kňaz sa k nemu naklonil a v chvate mu niečo šepotal do ucha.

Potom opäť začalo bubnovanie v pravidelnom rytme. Kat mu prevliekol slučku cez plešivejúcu hlavu a upevnil ju, uzol umiestnil správne, priamo pod ucho. Kapitán stráže stál pripravený, šabľa zdvihnutá.

Náhle sa odsúdený naroval. Oči upriamili na Jamieho, otvoril ústa, akoby chcel prehovoriť.

Šabľa sa zablysla v rannom slnku a bubny s posledným zadunením stíchli.

Pozrela som sa na Jamieho; bol biely ako stena, oči dokorán. Kútikom oka som videla rozkolísané lano a slabý odraz trhnutia visiacej kopy oblečenia. Ostrý zápach moču a stolice prenikal dusným ovzduším.

Po mojom druhom boku sa pokojne prizeral Fergus.

„Tak sa zdá, že nakoniec zbadal,“ zašomral s lútosťou v hlase.

Telo sa mierne pohojďovalo, mŕtvolná váha kmitala ako zátka na retiazke. V dave zaznel zborový povzdych zdesenia a úľavy. Rybáriky zakvákali z rozpálenej oblohy a dusným ovzduším sem prenikali slabé a nejasné zvuky prístavu, no hľadisko bolo ponorené v tichu. Z miesta, kde som stála, som počula nepatrné *člup... člup... člup* kvapiiek, ktoré padali z obesencovej špičky topánky.

Nepoznala som Gavina Hayesa a necítila som za ním nijaký osobný žiaľ, ale aj tak som bola rada, že to bolo rýchle. Kradmo som sa naňho pozrela so zvláštnym vtieravým pocitom. Bol to ten najverejnejší spôsob, ako vykonať ten najintímnejší čin a matne som sa cítila zahanbená tým, že som sa tomu prizerala.

Kat dobre poznal svoje remeslo: žiadne nedôstojné vzpieranie sa, žiadne vypúlené oči ani vystrčený jazyk. Gavinova malá okrúhla hlava sa prudko nakláňala do boku, krk groteskne natiahnutý, ale bezchybne zlomený.

Bola to bezchybná zlomenina vo viacerých smeroch. Kapitán stráž bol s Hayesovou smrťou spokojný, naznačil šablou, aby k šibenici priviedli ďalšieho. Videla som, ako pohľadom prebehol po vojakovi v červenom kabátci a od zlosti vypúli oči.

V tej istej chvíli zaznel výkrik a dav sa zvlnil od vzrušenia, ktoré sa rýchlo rozširovalo ďalej. Hlavy sa otáčali, ľudia do seba sáčali a usilovali sa, aby videli, či tam vôbec je čo vidieť.

„Ušiel!“

„Tam je!“

„Zastavte ho!“

Bol to ten tretí väzeň, vysoký mladík, ktorý využil moment Gavinovej smrti, aby si zachránil život. Prekĺzol pomedzi stráž, ktorá naňho dávala pozor, ale ktorá nedokázala odolať očareniu šibenice.

Zbadala som pohyb, záblesk plavých vlasov za stánkom predavača. Aj niektorí vojaci ho uvideli a rozbehli sa tým smerom, ale veľká väčšina uháňala inými smermi a uprostred toho huriavku a zmätku nič nezmohli.

Kapitán vykrikoval, tvár mu sfialovala, ale jeho hlas v tom hurhaji nebolo počuť. Zvyšný väzeň vyzeral omráčene, schmatli ho a rýchlo sácali smerom k nádvoriu väznice, kým sa červenokabátnici narychlo začali zbierať do radov pod karhavým hlasom ich kapitána.

Jamie ma schytil za pás a strhol z cesty prichádzajúcej vlny ľudí. Dav sa rozostúpil pred oddielom vojakov, ktorý sa zoradil a svižne pochodoval, aby za ponurého a rozzúreného dozoru seržanta prehľadával celú oblasť.

„Najlepšie urobíme, ak nájdeme Iana,“ povedal Jamie a odstrčil skupinu vyburcovaných učňov. Pozrel na Fergusa a mykol hlavou k šibenici a jej polutovaniahodnému bremenu. „Vypýtaj si telo, dobre? Potom sa stretne v hostinci U vrby.“

„Myslíš, že ho chytiť?“ opýtala som sa, kým sme sa predierali ubúdajúcim davom a razili si cestu po dláždenej cestičke k mólu obchodníkov.

„Predpokladám. Kam by asi tak šiel?“ Hovoril, akoby ani nebol duchom prítomný a medzi obočím mu bolo vidieť tenkú vrásku. Očividne stále premýšľal nad svojím mŕtvym kamarátom a ten živý chlap ho nezaujímalo.

„Mal Hayes nejakú rodinu?“ opýtala som sa. Potriasol hlavou.

„Pýtal som sa ho na to, keď som mu doniesol whisky. Zdalo sa mu, že by ešte mohol žiť jeho brat, ale netušil kde. Jeho brata deportovali hneď po povstaní – do Virgínie, aspoň to si Hayes myslel, ale nepočul o ňom ani pol slova.“

Nebolo nič prekvapujúce na tom, že nepočul; nevoľník nemá žiadne prostriedky, aby sa mu podarilo nadviazať kontakt s príbuzným v Škótsku; iba ak s výnimkou, že jeho zamestnávateľ by bol prístupný a poslal by vo svojom mene nejaký list. A aj keby prístupný bol, bolo nepravdepodobné, že by tento list našiel Gavina Hayesa, ktorý prv, ako na neho prišiel rad a deportovali ho, strávil v ardsmuirskej väznici desať rokov.

„Duncan!“ vykrikol Jamie a vysoký štíhly chlap sa otočil a zdvihol ruku. Točivým spôsobom sa predral davom, jediná ruka sa mu hojdala v širokom oblúku a odháňala okoloidúcich.

„*Mac Dubh*,“ odvetil a uklonil sa na pozdrav Jamiemu. „Pani Claire.“ Jeho dlhú úzku tvár preťal žiaľ. Aj on bol kedysi s Hayesom a Jamiem väzňom v Ardsmuir. Len vďaka ruke amputovanej pre infekciu krvi ho netransportovali s ostatnými. Nebol spôsobilý, aby predal na nútené práce, namiesto toho mu udelili milosť a oslobodili ho, aby umrel hladom – až kým ho Jamie nevyhľadal.

„Odpočívaj v pokoji, Gavin,“ povedal Duncan a ponuro potriasol hlavou.

Jamie mu na to zamrmlal niečo v gaelčine a prežehnal sa. Potom sa narovnal a s viditeľnou snahou striasol zo seba trápenie celého dňa.

„Veru tak. Musím ísť do prístavu a zariadiť Ianovu plavbu domov a potom porozmýšľame, ako pochováme Gavina. Ale najprv to musím vybaviť s chlapcom.“

Predierali sme sa davom k prístavu, pretláčali sme sa medzi hlúčkami znepokojených klebetníkov, vyhýbali sa povozom a káram, ktoré prichádzali a prechádzali cez tlačenicu s neohrabanou nevšímavosťou.

Z druhého konca móla rýchlo pochodoval šík červenoodetých vojakov, rozdeľovali zástup, ako keď nakvapkáte ocot na majonézu. Slnko sa odrážalo od špičiek bajonetov a rytmus ich pochodovania znel v hluku davu ako tlmené bubnovanie. Dokonca i valiace sa vozíky a káry ihneď zastali, aby im uvoľnili cestu.

„Dávaj si pozor na vrecko, Sassenach,“ zamrmlal mi Jamie do ucha a viedol ma cez úzký priechod medzi otrokyňou s turbanom na hlave, ktorá držala za ruky dve malé deti, a pouličným kazateľom, ktorý sa týčil na debni. Kázal o hriechu a pokání, ale v tom hluku mu bolo rozumieť nanajvyš tak jedno slovo z troch.

„Zašila som si ho,“ ubezpečila som ho, ale napriek tomu som sa natiahla a dotkla sa tej nevelkej záťaže, ktorá sa pohojdávala na mojom stehne. „A čo tvoje?“

Uškrnul sa, posunul si klobúk väčšmi dopredu a tmavomodrý pohľad prižmúril oproti silnému slnku.

„Je tam, kde by som mal svoju kapsu, keby som nejakú mal. Pokiaľ sa nestretnem s dlhoprstou pobehlicou, som v pohode.“

Pozrela som na mierne vydutý predok jeho nohavíc a potom naňho. Vysoký, so širokými ramenami, s odvážnymi jasnými črtami a pyšným postojom horala pritahoval pohľad každej ženy, okolo ktorej prešiel, dokonca i keď jeho ryšavé vlasy zakrýval striedmy modrý trojrohý klobúk. Nohavice, ktoré mal požičané, mu boli príužke a vôbec neprispievali k tomu, aby odpútali pozornosť od všeobecného dojmu z neho – dojmu, ktorý, navyše, znásoboval fakt, že on sám ho úplne ignoroval.

„Ty si chodiaca návnada pre pobehlice,“ odvetila som. „Drž sa mňa; ja ťa ochránim.“

Rozosmial sa a chytil ma za ruku, keď sme sa vynorili na malom voľnom priestranstve.

„Ian!“ zakričal, lebo si všimol svojho synovca, ktorý trčal ponad hlavy zástupu. Po chvíli sa vysoký šlachovitý mladík predral davom, odhrňal si z očí chumáč hnedých vlasov a zoširoka sa uškrňal.

„Už som sa bál, že ťa nikdy nenájdem, strýko!“ skríkol. „Veď je tu viac ľudí ako na námestí Lawnmarket v Edinburghu!“ Rukávom kabáta si utrel úzku dobrosrdečnú tvár a na líci mu zostal špinavý pruh.

Jamie si podozrievavo premeral synovca.

„Ian, na človeka, ktorý práve videl umrieť človeka, vyzeráš neprístojne naradostený.“

Ian narychlo prehodnotil svoj výraz a pokúsil sa o primeranú vážnosť.

„Och, nie, strýko Jamie,“ odvetil. „Popravu som nevidel.“ Duncan nadvihol obočie a Ian sa mierne začervenal. „Ja – ja som sa nebál pozeráť sa na to. Lenže... mal som niečo iné na práci.“

Jamie sa pousmial a potľapkal synovca po chrbte.

„Netráp sa, Ian, ja by som sa na to tiež nepozeral, lenže Gavin bol mojím blízkym priateľom.“

„Viem, strýko. Je mi to ľúto.“ V chlapcových veľkých hnedých očiach, jedinej časti tváre, ktorá v sebe niesla náznak krásy, sa zablysla lútosť. Pozrel na mňa. „Bolo to hrozné, teta?“

„Áno,“ odvetila som. „Ale už je za tým.“ Vytiahla som si zo záňadria vlhkú vreckovku a postavila sa na špičky, aby som mu utrela z líca šmuhu.

Duncan Innes žalostne potriasol hlavou. „Ťubohý Gavin. No aj tak je to rýchlejšia smrť ako vyhľadovanie a jemu už nič iné nezostávalo.“

„Podme,“ prerušil ho Jamie, lebo nemal chuť strácať čas márnym lamentovaním. „*Bonnie Mary* by mala byť na najvzdialenejšom konci móla.“ Videla som, že sa Ian pozrel na Jamieho a narovnal sa, akoby chcel niečo povedať, ale Jamie sa už otočil k prístavu a predieral sa davom. Ian sa na mňa pozrel, pokrčil plecami a ponúkol mi ruku.

Nasledovali sme Jamieho poza skladiská, ktoré lemovali prístav, uhýnali sa námorníkom, nakladačom, otrokom, cestujúcim, zákazníkovi a obchodníkom všetkého druhu. Charleston mal veľké nákladné prístavisko a obchod tu prekviatal s niekoľkými stovkami lodí, ktoré sem v sezóne smerovali z Európy.

Bonnie Mary patrila známemu Jamieho bratranca Jareda Fräsera, ktorý sa usadil vo Francúzsku, aby zbohatol na obchodovaní s vínom, a darilo sa mu vynikajúco. Ak budeme mať šťastie, podarí sa nám v mene Jareda presvedčiť kapitána *Bonnie Mary*, aby zobral Iana so sebou do Edinburghu a dovolil mu odpracovať si cestu ako plavčík.

Ian nebol z tejto vyhliadky nadšený, ale Jamie nemienil ustúpiť a v čo najkratšom čase chcel nalodiť svojho synovca bažiacieho po dobrodružstve na cestu späť do Škótska. Vzhľadom na toto – aj na správu o prítomnosti *Bonnie Mary* v Charlestone – sme pricestovali z Georgie, kde sme pred dvomi mesiacmi, náhodou, po prvý raz vstúpili na americkú pôdu.

Keď sme prechádzali okolo krčmy, z dverí vyšla strapatá čašníčka s misou pomyjí v rukách. Všimla si Jamieho a postavila sa, misu si opierala o bedro, zaliečavo sa naňho pozerala a špúlila pery. Jamie okolo nej prešiel bez povšimnutia a sústredil sa na svoj cieľ. Trhla hlavou, vyliala pomyje prasaťu, ktoré sa ponevieralo pri schodoch, a vrazila späť dovnútra.

Zastavil, zatienil si oči, aby si poprezeral týčiace sa sťažne lodí, a ja som sa postavila zaňho. Neprítomne sa poťahal za nohavice, trochu si ich uvoľnil a ja som ho chytila za ruku.

„Rodinné drahokamy sú v bezpečí?“ zamrmlala som.

„Trochu nepohodlné, ale v bezpečí,“ ubezpečoval ma. Poťahal za šnúrky na rázporku a kyslo sa zatváril. „Hádám by som lepšie urobil, keby som ich schoval v zadku.“

„Radšej ty ako ja,“ odvetila som s úsmevom. „Ja by som, naopak, riskla krádež.“

Čo sa rodinných drahokamov týka, bolo to takto. Stroskotali sme pri pobreží Georgie, kde nás zavalil hurikán. Boli sme premočení, otrhaní a ožobráčení – ostalo nám len za hrst drahocenných kameňov.

Len som dúfala, že kapitán *Bonnie Mary* mal o Jaredovi Fraserovi vysokú mienku a Iana ako plavčíka prijme, pretože ak nie, začneme mať s plavbou trochu problém.

Čisto teoreticky, Jamieho peňaženka a moje vrecko obsahovali značné bohatstvo. Prakticky to bolo tak, že napriek hodnote, akú tie drahokamy mali, nám boli nanič ako hocikaké kameňky z pláže. Kým drahokamy predstavovali jednoduchý a kompaktný spôsob, ako prenášať majetok, problém nastal, keď ste ich chceli opäť zameniť za peniaze.

Väčšina obchodov v južných kolóniách sa uskutočňovala na základe bártrového obchodu – zvýšené obchody sa realizovali výmenou potvrdeniek a zmeňiek, ktoré sa zapisali na vplyvného obchodníka alebo bankára. V Georgii však bola o bohatých bankárov núdza a tých, ktorí by si chceli zmraziť kapitál v drahokamoch, ešte menej. Prosperujúci hospodár s ryžou, pri ktorom sme v Savannah bývali, nás uistil, že aj on sám má horko-tažko dve libry šterlingov v hotovosti – vskutku, v celej kolónii možno nebolo ani len desať libier v zlate a striebre.

Rovnako ako nebola šanca predať jeden z drahokamov v nekonečných pláňach solných bažín a borovicových lesov, popri ktorých sme prechádzali cestou na sever. Charleston bolo prvé mesto akej-takej veľkosti, kde pôsobili obchodníci a bankári, ktorí by nám mohli pomôcť speňažiť časť nášho zmrazeného kapitálu.

V Charlestone by v lete aj tak nič nevydržalo zmrazené, zapochoybovala som. Do výstrihu mi tiekli pramienky potu, ľanový živôtik mi celkom zvlhol

a lepil sa na kožu. Dokonca i v blízkosti prístavu nebolo v tejto časti dňa nijakého vánku a pachy horúcej smoly, zdochnutých ryb a upotených remeselníkov ma takmer premošli.

Napriek protestom pána a pani Olivierovcov, milých ľudí, ktorí nás prijali, keď sme stroskotali s loďou prakticky pred ich dverami, Jamie trval na tom, že im jeden z drahokamov darujeme z vďaky za ich dobročinnosť. Za to nám poskytlí voz, dva kone, čisté oblečenie a jedlo na cestu na sever a malý obnos peňazí.

Z tejto sumy zostalo v mojom vrecku šesť šilingov a tri pence, čo predstavovalo súhrn nášho použiteľného bohatstva.

„Tadialto, strýko Jamie,“ povedal Ian, otočil sa a horlivo pokynul svojmu strýkovi. „Chcem ti niečo ukázať.“

„Čo je to?“ opýtal sa Jamie a predieral sa tlačenicou spotených otrokov, ktorí nakladali prašné bloky suchého indiga do ukotvenej nákladnej lode. „A ako si k tomu vôbec prišiel, nech už je to čokoľvek? Veď nemáš peniaze.“

„Nie, vyhral som to. V kockách.“ Ianov hlas sa vzniesol k nám, telo mu nebolo vidieť, keď obchádzal povoz s kukuricou.

„V kockách! Ian, pre milosrdstvo Božie, nemôžeš hazardovať, keď nemáš ani deravý groš!“ Jamie ma držal za ruku a predieral sa zástupom, aby dostihol svojho synovca.

„Veď ty to robíš stále, strýko Jamie,“ poznamenal chlapec a zastal, aby nás počkal. „V každom hostinci a krčme, kde sme boli.“

„Dobrý Bože! Ian, ale to sú karty, nie kocky! Viem, čo robím!“

„Veď aj ja,“ nafúkane odvetil Ian. „Vyhral som, či nie?“

Jamie prevrátil oči k nebu, akoby prosil o trpezlivosť.

„Ian, som šťastný, že ideš domov skôr, ako ti niekto nabije papuľu. Sľúb mi, že nebudeš hrať s námorníkmi, hej? Na lodi sa im nemáš kde skryť.“

Ian mu už nevenoval pozornosť. Podišiel k polozrúcanému stĺpu, okolo ktorého bolo omotané lano. Tam zastal, otočil sa k nám tvárou a ukazoval na predmet pri svojich nohách.

„Vidíte? Je to pes,“ pyšne vyhlásil Ian.

Rýchlo som ukročila za Jamieho a schytila ho za ruku.

„Ian,“ vyhrkla som, „to nie je pes. To je vlk. A prekliato *veľký* vlk a mal by si sa od neho pratať, ak nechceš, aby si pochutnal na tvojom zadku.“

Vlk ledabolo nahol jedno ucho mojím smerom, pustil ma z hlavy a zas ním zastrihal. Sedel, dychčal z tepla a svoje veľké žlté oči upieral na Iana so žiadostivosťou, ktorú by si mohol hocikto, kto sa nestretol s vlkom tvárou v tvár, pomýliť s oddanosťou. Ja som sa stretla.

„Tie obludy sú nebezpečné,“ povedala som. „Uhryznú ťa prv, ako sa na teba pozrú.“